

הנבחרת דעות

החופש הגדול הוא הזדמנות להציל את התלמידים שנשרו בשנת הקורונה

מערכת החינוך צריכה להתגייס בחופש הגדול על מנת לטפל בנשירה של תלמידים בעקבות הקורונה ולמנוע נשירה נוספת בשנה הבאה. היא יכולה לשאוב השראה ממודל המיושם בשנים האחרונות בחינוך החרדי

שרה פולק 08:06 28/06/2021 3 דקי קריאה ▶ השמעה

תגיות: החופש הגדול / מערכת החינוך / קורונה

ילדים בכיתה עם מסכות (צילום: יונתן זינדל, פלאש 90)

חופשת הקיץ היא בדרך כלל תקופה שאותה מנצלים במערכת החינוך כדי להתארגן לקראת שנת הלימודים הנפתחת בספטמבר. אלא שהשנה מזמן החופש הגדול שבפתח אתגר גדול במיוחד: התמודדות עם הזינוק בנשירה של תלמידים מבתי הספר [עקב הקורונה](#). בעוד ששיעור הנושרים עומד בשנה רגילה על כ-1.5%, בעקבות המשבר הוא עתיד לזנק לפי הערכות פי חמישה. רבים מהנושרים נמנים עם האוכלוסיות החרדית והערבית, שם אחוז הנשירה נאמד בעשרות אחוזים.

הסיבה המרכזית לאחוזי הנשירה הגבוהים בעקבות הקורונה היא הפגיעה הקשה שחוו תלמידות ותלמידים רבים עם סגירת בתי הספר והמעבר ללמידה מרחוק. הניתוק הפתאומי מהמסגרת הלימודית ומהסביבה החברתית, הכשלים שנלוו ללימודים מרחוק, המתח והחרדה שאפיינו את תקופת הסגרים והבידודים - כל אלה הותירו צלקות עמוקות בקרב מתבגרות ומתבגרים רבים.

גם בקרב מי שלא נשרו, הסיכון לנשירה בתקופה הקרובה גדל בעקבות הקורונה. זאת בעיקר בקרב תלמידים שסבלו עוד לפני המגיפה מבעיות לימודיות, רגשיות, חברתיות ומשפחתיות. סקר שערכנו בקרב צוותי הוראה מצא כי כלל התלמידות שסבלו מבעיות כאלה עוד לפני הקורונה דיווחו עם החזרה ללימודים על כך שהן נאלצות להתמודד כעת עם מצוקה נפשית, עם בעיות במשפחה ואפילו עם הפרעות אכילה.

נראה כי בקרב תלמידות שהיו מלכתחילה בסיכון, המצב רק החמיר. וכאילו שאין די בכל אלה, הרי שבחינוך החרדי נוספה באחרונה הפגיעה הנפשית עקב אסון מירון, ובבתי הספר שבדרום הארץ הוביל ירי הרקטות להחמרת המצוקה הרגשית.

הנזק להמשך החיים אצל מי שנשר מבית הספר עלול להיות הרסני: הנזק נאמד בכ־3% מהשכר העתידי של כל מי שנשר מלימודים בתקופת הקורונה, ובפגיעה מצטברת של 20 מיליארד שקלים למשק הישראלי. הטיפול בנשירה חייב על כן להפוך ליעד מספר אחת של מערכת החינוך בחופש הגדול.

בראש ובראשונה, על גורמי המקצוע לגבש תוכנית להחזרת הנושרים שטרם חזרו ללמוד. לשם כך ניתן להציע תוכניות קיץ שיכללו שיעורים וחוגי העשרה פרטניים או בקבוצות קטנות לצורך השלמת פערים לימודיים. רצוי גם לספק סיוע רגשי, כולל עזרה במיצוי זכויות מול קופות החולים, ואף להעביר הדרכות להורים בנושא התמודדות עם מתבגרים במצוקה.

בנוסף, חשוב לנצל את החופש הגדול כדי להיערך למניעת נשירה נוספת, העלולה להתרחש עם פתיחת שנת הלימודים. מערכת החינוך יכולה לשאוב השראה ממודל המיושם בשנים האחרונות בקרב מאות תלמידות בחינוך החרדי, שמתמקד באיתור מוקדם של תלמידות המצויות בסיכון מוגבר לנשירה עקב בעיות לימודיות, רגשיות, התנהגותיות, משפחתיות או חברתיות.

לפי המודל, תלמידה שאותרה עם סיכון מוגבר לנשירה זוכה לסיוע רגשי, תמיכה חברתית, שיעורי תגבור ואבחון לימודי. זה עובד. מחקר שנערך באמצעות מכון "דיגמה הערכה יישומית" בקרב 280 תלמידות שהשתתפו בתוכנית מצא כי המודל הפחית דרמטית את הסיכון לנשירה מבית הספר.

הכותבת מנהלת את מיוזם מרחבים למניעת נשירה ממערכת החינוך בקרן ידידות טורונטו